

תרל"ה

בס"ד

השבת של רבי נחמן מסרסלב

בראשית ברא אלקים ... (א,א)

... וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק (בראשית א, א): בראשית ברא אלקים וכו' בתחילה עלה במחשבה לברא את העולם במידת הדין, ראה שאין העולם מתקיים עמד ושתף מידת הרחמים למידת הדין. ולכאורה הדבר תמוה, הלא זה ידוע ומבאר בכל הספרים שעיקר כל הבריאה היה מחמת רחמנותו וטובו, כדי לגלות טובו ורחמיו לעולם. ולכאורה זה סותר למאמר הני"ל, שאמרו שבתחילה עלה במחשבה לברא את העולם במידת הדין. אך באמת הכל נוחא, כי ה' יתברך ברוך הוא מגודל רחמיו וטובו רצה להיטיב לנבראיו בתכלית הטובה שבכל הטובות, על כן עלה במחשבה בתחילה לברא את העולם במידת הדין, היינו שיתנהג העולם על פי מידת הדין, כדי שעל ידי תוקף הדין יבטלו העולם עצמם אצלו יתברך בתכלית הביטול. כמבאר, שעל ידי תוקף הדינים והיסורים מבטלין עצמן לגמרי כדי להסתכל ולכלל בהתכלית ששם נתבטלין היסורים והדינים. ואז היו זוכים לשלמות תכלית העליון להשיג אותו יתברך בחשבה עצומה ונוראה מאד שזוכין על ידי הביטול האמיתי שנמשך על ידי מידת הדין ושבשם עלה במחשבה לברא את העולם במידת הדין. כי זה היה רחמנותו עצום וגדול ביותר, כדי לזכות על ידי זה דייקא לביטול הני"ל. אבל ראה שאין העולם מתקיים, כי ר"ב העולם אין יכולים לעמד בזה לבטל עצמן לגמרי מזה העולם. ואפילו כשבא עליהם מידת הדין חס ושלוש אין זוכין לבטל עצמן לגמרי באמת כראוי, כמו שכתוב (באיוב לו) וחנפי לב ישימו אף לא ישוועו כי אסרם ... (לקוטי הלכות – הלכות תפילות ערבית ד, סימן ז).

ויבא אלקים את האדם ... (א,א,ב)

כל התורה והמצוות הם בחינת קומת אדם, כידוע. וכמו שבקומת אדם הכל קשור ומקדק אחד בחברו בכמה דרכים ונתיבות וקשרים על ידי הגידים והעורקים ומרוצת הדמים ותנועת האוויר, שהוא הרוח החיוני שצריכין לקבל בכל פעם לכלל האיברים וכו' כמובן הוא ממש בכל התורה והמצוות וכל המידות טובים ורעים, שהכל קשור ומקדק אחד בחברו בכמה וכמה דרכים ונתיבות בלי שיעור, עד שמחמת זה קשה לדעת ולהבין היטב מהיכן ההתחלה והתיקון של כל אחד ואחד כפי מקומו ושרשו בהתורה הקדושה ובקומת אדם הראשון, וכפי מה שעבר עליו בכל הגלגולים, וכפי מה שעבר עליו בגלגול זה, בגוף זה, וכל מה שנעשה עמו בכל יום. ועל כן אי אפשר להתחיל שום התחלה אמיתית, כי אם על ידי הצדיק האמת, שכבר עמד בנסיון ושבר כל התאוות לגמרי וזכה למה שזכה, ורק הוא יכול להאיר ולהמשיך על כל אחד הארת התשובה משורשה, והעיקר על ידי שיכול לדון את כל אחד לכף זכות כפי מקומו של כל אחד, עד שמכניסו באמת לכף זכות, עד שנתעורר לתשובה, דהיינו שנתעורר על כל פנים לצעק ולזעק לה' יתברך בכל פעם בקול חזק מעמק הלב, שזה עיקר ההתחלה של כל ההתחלות (לקוטי הלכות – הלכות ערלה – הלכה ד, סימן כ. ועיין אוצר היראה – אלוף ראש השנה ... אותיות קלה, קלו, קמ).

בזיעת אפיך תאכל לחם ... (ג,יט)

ואם לא היה חוטא האדם, היה זוכה לגמור תיקון כל הדברים בגשמיות ורוחניות בלי עמל ויגיעות, רק על ידי תפילה ואיזה עבדא קלה מאד, כי בשעת הבריאה היה גמר תיקון כל העולמות תלויים באדם הראשון, שאם לא היה אוכל מעץ הדעת והיה מתפלל תפלתו, היה גומר תיקון כל העולמות בשלמות באותו היום, כמבאר בכתבי האר"י, אך על ידי חטאו לא גמר תיקון העולמות אף גם פגם וקלקל כל העולמות, עד אשר נגור 'בעצבון תאכלנה, בזיעת אפיך תאכל לחם' (בראשית ג, יט), שצריכין כמה וכמה יגיעות ומלאכות שהם לייט מלאכות, קדם שמתקנים הדברים שבעולם שיהיו ראויים להנות מהם לאכלם או ללבשם וכיוצא בהם.

וגם עתה כל מה שהאדם מקדש עצמו ביותר וזוכה לפרש עצמו מן העולם ולשום כל לבו ודעתו להכיר ולהגדיל שמו יתברך, כמובן זוכה להעביר מעליו על הלי"ט מלאכות, וזוכה לקבל הפרנסה בלי עמל ויגיעה גדולה, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות פ"ג): כל המקבל עליו על תורה מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ.

כי יגיעת הפרנסה שהוא בחינת לייט מלאכות, נמשכין מזהמת הנחש מפגם עץ הדעת, על ידי שלא השתדל להגדיל שמו יתברך על ידי כל הדברים, אדרבא, פגם מאד וכפר בעיקר (עיין סנהדרין לח:), ומשם נמשכין כל הלי"ט מלאכות, שהם בחינת יגיעות וטרדת הפרנסה. ועל כן כשאדם מקדש עצמו ומאמין בה' יתברך, ומשים כל לבו להודות לשם ה' על כל דבר ודבר שרואה או נהנה ממנו להגדיל שם ה' על ידי כל דבר שבעולם, על ידי זה דוחה זְהַמַּת הנחש שהוא בחינת הלי"ט מלאכות, וזוכה שיגמר אצלו תיקון כל הדברים בנקל, ומשיג פרנסתו וכל הצטרכותו בלי עמל ויגיעה. כי עיקר התיקון על ידי הגדלת שם ה'. וכפי מה שזוכין להגדיל שם ה', כמובן ניצול מלי"ט מלאכות מעצבות ויגיעת הפרנסה, וזוכה לקבל פרנסתו בנקל ממש ה', ששם עיקר הביטחון על כל הצטרכות האדם ועל כל הישועות, כמו שכתוב (תהלים לא): אין המלך נושע ברוב חיל וכו' שקר הסוס לתשועה וכו', ומסיים שם: כי בו ישמח לבנו כי בשם קודשו בטחנו. 'בשם קודשו' דייקא, כי הכל נמשך משם ה' (לקוטי הלכות – הלכות שבת – הלכה ה, סימן ה).

סיפור

(כוכבי אור – אנשי מוהר"ן, ל-לא)

... ר' עוזר ז"ל מאומן היה בתחילה מכת המתנגדים, ואחר כך היה ה' יתברך בעורו להכיר את אמיתת מורנו מוהר"ני"ט ז"ל עד שנבער לבבו מאד מאד להתקרב אליו, והלך מיד על ציון אדמו"ר ופיס אותו בבכייה וצעקה גדולה על כל דבריו אשר דבר מקודם. וכאשר נודע הדבר לבני משפחתו שהיו מהחסידיים החשובים והנכבדים שבעיר, רצו להרג אותו באמת ובפשטות. ותכף ומיד רץ אחד מאנשי שלומנו והודיע לו שיברח מיד לעיר אחרת הסמוכה. וישב שם בין אנשי שלומנו עד שנתקרר אפם וחמתם מעליו חזר ובא לביתו לשלום. עוד ספר לי אחד מיודעיו ומכיריו שבחר לו פעם אחת איזה מקום מחוץ לעיר סמוך להנהר ההולך שם, והיה יושב שם כל ימות השבוע ממוצאי שבת קדש עד ערב שבת, ובמוצאי שבת קדש כשהלך לשם לקח עמו קצת לחם כפי שיהיה לו בד"ח גדול לכל ימי השבוע לחם צר ומים לחץ. ומעת קומו עד שכבו לא משו שפתיו מצעקה ותפילה ותורה ושמחה וכו'. ופעם אחת מצאוהו שם ערלים ויקחוהו ויביאו אותו לעיר. והוא לא הביט גם על זה כי לא התבייש משום אדם. ומורנו מוהר"ני"ט ז"ל אמר עליו שהוא קיים בשלמות מאמר חכמינו ז"ל (ברכות ס"ג) "המנבל עצמו על דברי תורה" וכו' אשר לו. אמר המעתיק: וכן כל האנשים שנתקברו להמקריבים של אדמו"ר ז"ל בפרט אותם שנתקברו למוהר"ני"ט ז"ל וקיימו ועשו כפי מה שהורה אותם מוהר"ני"ט ז"ל בדרכי אדמו"ר זצ"ל ובעצותיו הקדושות, כולם בערו לבבם לעבודת ה' יתברך והיו צדיקים גמורים, כמו ר' יצחק דב מטעפליק אשר בתחילה ישב בטירה האוויצע, אשר אפילו כל המתנגדים העידו והגידו שהיה צדיק תמים. ופעם אחת אמר על עצמו כשהוא בא על ציון אדמו"ר זצ"ל, מושכין אותו בכנפי כסותו: יצחק בער עשה תשובה. והיה נוסע בכל ערב ראש חדש על ציונו הקדוש. ואני הכותב (המאסף) שמעתי מאבי הרב ר' זעליג ז"ל ששמע מר' יצחק דב הנ"ל אשר חדש ימים קדם הסתלקותו כששכב על מטתו לישן, בא אליו אחד ואמר לו בזה הלשון: "קום הגיע קצך", והקיץ משנתו בבהלה ופחד גדול עד

לעילוי נשמת אליהו אקוקה בן סעדה ז"ל נפטר יד אלול תשנ"ח

הקדשה הנפלאה והנוראה מאד של רבינו הקדוש הוא בראש השנה, כאשר שמענו מפי הקדוש שאמר שכל עניינו ועסקו הוא ראש השנה.

עיקר כבוד ה' יתברך הוא כשהרחוקים ביותר מקרבים את עצמם לה' יתברך כי אז נתייקר ונתגדל כבודו יתברך מאד. גם אין לאדם לומר איך אני יכול להתקרב לה' יתברך ואני רחוק כל-כך על-ידי רבוי מעשי הרעים, כי אדרבא, כל מה שהוא רחוק ביותר יתגדל על-ידו כבוד ה' יתברך ביותר כשישתדל לשוב ולהתקרב אליו יתברך, כי זה עיקר כבודו יתברך. עיקר שמחתו ותענוגיו יתברך כשמחזירים בתשובה את הרחוקים מאד, ועיקר התקרבות הרחוקים הוא על-ידי הצדיק האמת ותלמידיו שעוסקים בזה תמיד, לעורר בני-אדם משנתם ולהחזירם בתשובה. וביותר עוסק בתיקון זה לאחר הסתלקותו. הצדיק האמת ברחמיו הוא מקרב כל הרחוקים, גם מרחקים כמונו היום, להעלותם אל הקדשה לה' יתברך ומגלה אלקותו - עין בעין - לכל באי עולם...

(מרי ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

שיחות

[מרי ישראל אודסר זצ"ל מדבר על עניין הפתק הפלא שקיבל מאדמו"ר הקדוש, זיע"א]

... נו, ה' יתברך ירחם עלינו, ואנחנו צריכים רחמים גדולים. אנחנו - אני והחברים שלי, ראינו הרבה מופתים מה' הקדוש הזה בְּנֶחֱמְךָ נְחָמְךָ מאומן. בזמן האחרון עשינו קמיעות מהשם הקדוש הזה, וזה מסגל לאדם לכל הישועות שצריך. זה שמירה!

(חסיד מספר רבני ישראל כי הוא החליט לכתוב קמיעות עם השם הקדוש בְּנֶחֱמְךָ נְחָמְךָ מאומן) הו... מספיק, הכל! עוד לא היה קמיעות כאלו בעולם!

בעת צרה, כשהאדם סובל איזה צרה, שיגיד בפה חוץ מהקמיע, שיגיד: בְּנֶחֱמְךָ נְחָמְךָ מאומן. זה דבר קל להגיד בְּנֶחֱמְךָ, וזה עוזר בכל עת צרה, בכל זמן. וגם-כן שכל החיילים שהולכים למלחמה במקום סכנה - שיגידו רק בְּנֶחֱמְךָ, שהחייל יגיד בניגון בְּנֶחֱמְךָ.

הקמיע הוא דבר גדול. אנשים רבים רואים פלאות נוראות, חולים שאין להם שום תקווה - והיה להם רפואה על-ידי הפתק הזה. אמרו בְּנֶחֱמְךָ!

היה מעשה: תילקת בת שנה וחצי נפל עליה קומקום מים שהיה רותח על האש, ונפל עליה, על הפנים שלה. נו, לקחו אותה לבית-חולים בלינסון והרופאים ראו אותה, היה להם צער גדול, היא בסכנה גדולה, אפילו אם היא תצא מן הסכנה איזה פנים יהיה.

ההורים שלה ראו את הצרה והם לא ידעו כלל מה לעשות. היה להם איזה קרובת משפחה שהיה לה קמיע, היא נתנה את הקמיע שלה על התינקת, ועבר יומים... והיא נתרפאה, הלכה הכוויה, כאלו היא נולדה עכשיו מחדש! האבא והאמא כולם יודעים, המשפחה והרופאים גם-כן. הרופא שטפל בה הוא השתגע, הוא אמר להם: "מה עשיתם, מה?" אז ספרו לו מהקמיע, אז הוא לקח את הקמיע, ועד היום הוא לא רוצה להחזיר את הקמיע...

היה נס. גויה אחת הלכה ללדת, אז הילד לא רצה לצאת, אז היתה שמה אשה יהודיה והיא אמרה לה שתגיד בְּנֶחֱמְךָ נְחָמְךָ מאומן... והיא אמרה, ותכף נולד הילד!

היה מעשה, זה היה בעיתון באמריקה. כושית אחת שהיתה חברה באו"ם היא רצתה לראות את הבן שלה והיא הייתה מגרשת ולא היה אפשרות. אז אמרו לה שתגיד בְּנֶחֱמְךָ, אז היא אמרה. היא אמרה בְּנֶחֱמְךָ.. והוא בא. מחר-מחרתיים הוא בא! בְּנֶחֱמְךָ - יכולים כל העולם לשיר ולומר ולהגיד, בְּנֶחֱמְךָ.

המקבלים שעושים קמיעות זה עניין של כסף, הם לוקחים כסף, זה לא כלום, לא שיה כלום. העיקר הוא רבינו, הוא היסוד של הכל - של התורה, של התשובה, של הכל, של כל התקונים. רבינו הקדוש גילה את זה, בְּנֶחֱמְךָ נְחָמְךָ מאומן, בעולם ראו מהשם של רבינו, מְנֶחֱמְךָ נְחָמְךָ. חולים שלא היה להם שום רפואה, חולים שאין להם שום רפואה, ועל-ידי שאמרו בְּנֶחֱמְךָ - נעשה להם רפואה. רפואה וישועה לנפש ולגוף ולהכל! בְּנֶחֱמְךָ נְחָמְךָ מאומן, נסים ונפלאות... (המשך יבוא)

שמחת הפחד נפל למשכב ושכב בחליו איזו ימים וחזר לאיתנו. ואז ספר זאת ואמר שבקש מה' יתברך שיאריך לו עוד איזה זמן כדי שיוכל לעשות תשובה שלמה. ואחר כך ככלות חדש שנים מזמן המראה נגוע ויאסף אל עמיו בשם טוב [בשנת תרי"ד]. וכן ר' מאיר מטעפליק ורבי אפרים בן רבי נפתלי ז"ל ורבי יצחק בן מורנו מוהר"ת ז"ל ורבי נחמן מטולטשין, ורבי אבא בר"ש מטשעהרין ורבי אברהם דב נכד אדמו"ר ז"ל, והרב רבי נחמן מטשערין ז"ל בעל המחבר ומלקט ספר לשון חסידים ודרך חסידים ולקוטי עצות החדש ושאר ספרים והרבה ספרים שלא נדפסו עדיין, וכן כל האנשים שנתקרבו באמת למוהר"ת ז"ל בלו כל הימים לרבות הלילות רק בתורה ותפילה ותשובה ומעשים טובים והתבודדות. אשרי להם ואשרי חלקם.

(לקוטי עצות - אכילה, סימן ו-ז)

עצות

מי שהוא משוקע בתאוות אכילה, בידוע שהוא רחוק מאמת ובידוע שדיינים שורים עליו, גם זה סימן על דלות, גם יבוא לידי בזיונות ובושות. מי שהוא משבר תאוות אכילה, הקדוש-ברוך-הוא עושה על-ידו מופתים.

(לקוטי תפילות א - תפילה מז)

תפילה

... אבינו מלכנו אדרנו בוראנו גואלנו יוצרנו קדושנו קדוש יעקב רענו רועה ישראל, עזרנו והושיענו ברחמך הרבים ובחסדיך הגדולים, שנזכה לבטל ולשבר תאוות אכילה מאתנו לגמרי, ונסתפק במועט לאכל מעט כדי חיוני בצמצום ובדקדוק גדול ולשבע ממנו, ותסיר ותגרש ותבטל הרעבון מקרבנו. ותעורנו להחיות עצמנו ולהשיע נפשנו באכילה מעטת, ואזכה לדקדק באכילתי מכזית ועד כביצה, ומועט אכילתי יהיה בקדשה ובטהרה גדולה באמת כרצונך הטוב. ותזכני שאמשיך מזונותי ופרנסתי וכל השפעות טובות מארץ ישראל, שהוא ארץ הקדושה ארץ החיים, ששם שורש כל ההשפעות וכל הברכות.

אבינו אב הרחמן ה' אלקים אמת, אלקים חיים ומלך עולם מלא משאלותינו ברחמים, וזכנו מהרה לשבר תאוות אכילה מקרבנו, כי לפניך נגלה הכל ואתה יודע תעלומות לבבי, וכמה אלפים מניעות ועיכובים שיש לי על זה מכמה צדדים, עד אשר איני יודע לשית עצות בנפשי על זה כלל. עשה עמי כחסדך אבי שבשמים, ואל תגמלני כמעלי, חנני חנני במתנת חיים וקדשני בקדשתך העליונה בנדבת חסד, וזכני מהרה לשבר תאוות אכילה באמת כרצונך הטוב, ומועט אכילתי יהיה בקדשה ובטהרה גדולה לשמך הגדול לבד באמת לאמתו, בלי שום תאוות הגוף כלל. ואזכה בכח אכילתי בקדשה גדולה להודות ולהלל ולשבח לשמך הגדול והקדוש תמיד ולדבר דברי אמת תמיד, ולפאר ליוצרי על שם כבוד מלכותו, עד שאזכה על-ידי דבורי באמת בקדשה גדולה להיות בכלל הצדיקים אמתיים אנשי מופת, הבוראים שמים חדשים וארץ חדשה בדבוריהם האמתיים, ועושים מופתים גדולים אמתיים בשמים ובארץ. ואזכה גם כן בכחך הגדול לעשות מופתים אמתיים בעולם, לגלות ולפרסם אלקותך ואדנותך וממשלתך וגודלך ותפארתך לכל באי עולם, וידעו כָּל־ם כי אתה לבד מנהיג עולמך ברצונך הטוב, ויכירו עצם אהבתך את עמך ישראל אשר נתת להם כוח לבטל ולשנות הטבע בתפלתם ולעשות מופתים גדולים בעולם. רבונו של עולם, "שטחתי אליך כפיי" עשה עמי מה שתצרה ברחמך, באפן שתזכני לילך בקדשך ולשמר משפטך ולהיות כרצונך הטוב תמיד מעתה ועד עולם.

(ספר אפי הנחל - חלק ב - מכתב ל)

מכתב

... הצדיק הכובש את יצרו, ואפילו במה שהותר לו הוא אווז את תאוותו בידו. בוודאי זה אין מת, אלא תמיד חי אפילו לאחר מיתה, ואין חילוק אצלו בין מיתה לחיים, כי תמיד הוא עובד ה'.

כל אחד על-ידי חטאיו גורם להסתלקות אור אלקותו יתברך שעל-ידי זה אין יכולים לידע מה' יתברך חס ושלוה, ועיקר התיקון שלנו ושל חטאי כל הדורות הוא על-ידי הצדיק האמת אשר הוא סותם עיניו מחיוו דהאי עלמא לגמרי ואין לו שום הסתכלות כלל בזה העולם. ולא רק זאת, אלא שהוא גם מקבל על עצמו כל העינויים וכל היסורים קשים בשביל ה' יתברך ובשביל תיקון נפשות ישראל עד שזוכה לבטל עצמו אל התכלית בתכלית הביטול במדרגה גבוהה מאד מאד, עד שזוכה להמשך תקונים משם לגלות אלקותו יתברך לעין כל, עד שיעורר בתשובה גם את כל הרחוקים מאד מאד. ועיקר נפלאות עבודתו

